

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

07-02-114М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Міжнародне право»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІАЗ
Протокол № 5
від 14.11.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародне право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Дуліба Є. В. – Рівне : НУВГП, 2023. – 17 с.

Укладачі: Дуліба Є. В., д.ю.н. доцент, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск: Міщук І. В., к.ю.н., завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

Вчений секретар науково-методичної ради

Прищеп А. М.

© Є. В. Дуліба, 2023

© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Тематика практичних занять	5
3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	6
4. Критерії та шкала оцінювання.....	6
5. Плани практичних занять.....	7
6. Завдання для ІДЗ.....	13
7. Рекомендовані підручники та навчальні посібники.....	13

ПЕРЕДМОВА

Метою та завданням вивчення дисципліни «Міжнародне право» є формування та розвиток умінь аналізувати глобальні процеси, міжнародно-правові події, взаємодії держав, міжнародних організацій та окремих суб'єктів на основі аналізу міжнародно-правових актів, ознайомлення студентів з фундаментальними поняттями та інститутами міжнародного права, механізмом міжнародно-правового регулювання окремих сфер міжнародних відносин.

Компетентності:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК8. Здатність діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

Програмні результати навчання:

РН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTINATIONAMI на національному, регіональному та локальному рівнях.

1.1. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Тема 1. Міжнародне право: поняття, предмет, система, принципи	2	1
2	Тема 2. Суб'єкти міжнародного права.	2	1
3	Тема 3. Права людини в міжнародному праві	2	1
4	Тема 4. Територія у міжнародному праві	2	1
5	Тема 5. Право міжнародних договорів	2	1
6	Тема 6. Відповідальність у міжнародному праві	2	1
7	Тема 7. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності	2	2
	Всього	14	8

2.3.Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

2.4. Критерії та шкала оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом усного опитування та письмових завдань.

Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

42 балів за усні та письмові завдання (по 6 балів за кожну практичну);

18 балів за індивідуально-дослідне завдання;

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Здобувачі можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали здобувачам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 3 запитання по 1 бали (3 бали), рівень 3 – 1 запитання по 4 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Міжнародне право: поняття, предмет, система, принципи

1. Поняття, предмет система міжнародного права. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право.
2. Джерела міжнародного права.
3. Принципи міжнародного права

Завдання до теми:

1. Поняття міжнародного права, предмет, система.
2. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право.
3. Співвідношення міжнародного та національного права
4. Джерела міжнародного публічного та приватного права.
5. Принципи міжнародного публічного права: принцип суверенної рівності держав; принцип незастосування сили і погрози силою; принцип мирного вирішення міжнародних спорів; принцип невтручання у внутрішні справи; принцип рівноправності та самовизначення народів; принцип співробітництва; принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом; принцип територіальної цілісності держав; принцип непорушності державних кордонів; принцип поваги прав та основних свобод людини.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права

1. Поняття та види суб'єктів міжнародного права.
2. Міжнародна правосуб'єктність.
3. Міжнародно-правове визнання та правонаступництво.
4. Поняття і види міжнародних організацій.

Завдання до теми:

1. Поняття та види суб'єктів міжнародного права.
2. Міжнародна правосуб'єктність, міжнародна правоздатність, міжнародна дієздатність, міжнародна деліктоздатність.
3. Міжнародно-правове визнання та правонаступництво. Декларативна та конститутивна теорії визнання держав. Форми визнання держави: de jure, de facto та ad hoc.
4. Поняття і види міжнародних організацій. Роль міжнародних організацій у системі регулювання міжнародних відносин.

Тема 3. Права людини в міжнародному праві

1. Поняття міжнародного права прав людини. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини.
2. Джерела міжнародного права прав людини.
3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини.

Завдання до теми:

1. Поняття міжнародного права прав людини. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини.
2. Джерела міжнародного права прав людини.
3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини.
4. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
5. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства (апатридів), осіб з подвійним громадянством.
6. Міжнародно-правові питання громадянства.

Тема 4. Територія у міжнародному праві

1. Поняття території у міжнародному праві.
2. Визначення і встановлення державного кордону.
3. Правові підстави зміни державної території.

Завдання до теми:

1. Поняття території у міжнародному праві. Державні території, території з міжнародним режимом, території зі змішаним режимом.

2. Визначення і встановлення державного кордону: демаркація і делімітація.

3. Правові підстави зміни державної території: самовизначення, цесія, ефективна окупація, давнина володіння, оренда. Анексія, військова окупація.

4. Міжнародне морське право: міжнародно-правовий режим відкритого моря, Світового океану, замкнутих або напівзамкнутих морів, протоків та каналів, річок. Міжнародно-правове регулювання мирного проходу.

5. Міжнародно-правовий режим Арктики та Антарктиди

Тема 5. Право міжнародних договорів

1. Поняття і ознаки міжнародного договору. Класифікація міжнародних договорів.
2. Стадії укладання міжнародних договорів.
3. Підставами недійсності договору.
4. Юридичні підстави припинення дії міжнародних договорів.

Завдання до теми:

1. Поняття і ознаки міжнародного договору. Класифікація міжнародних договорів.
2. Стадії укладання міжнародних договорів: підготовку, розроблення, узгодження та прийняття тексту; встановлення автентичності тексту договору; вираження згоди на обов'язковість договору; підписання AD REFERENDUM; парафування; підписання, обмін документами, що складають договір, ратифікація, прийняття, затвердження, приєднання.
3. Депозитарій і його основні функції. Застереження.
4. Підставами недійсності договору: примус держави, його представника, обман, помилка, протиріччя договору нормам jus cogens.
5. Юридичні підстави припинення дії: денонсація, перегляд, анулювання, докорінна зміна обставин.

МОДУЛЬ 2.

Тема 6. Відповідальність у міжнародному праві

1. Поняття, види і підстави міжнародно-правової відповідальності.
2. Суб'єкти права міжнародної відповідальності.
3. Поняття та види міжнародних правопорушень.
4. Обставин, що виключають настання міжнародно-правової відповідальності.
5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

Завдання до теми:

1. Поняття, види і підстави міжнародно-правової відповідальності.
2. Негативна та позитивна міжнародно-правова відповідальність.
3. Суб'єкти права міжнародної відповідальності.
4. Поняття та види міжнародних правопорушень: міжнародні злочини, злочини міжнародного характеру, інші міжнародні правопорушення (міжнародні делікти).
5. Матеріальна і нематеріальна відповідальність. Форми матеріальної відповідальності: реституція і репарація. Форми нематеріальної відповідальності: ресторація, сатисфакція, декларативні рішення, обмеження суверенітету.
6. Обставин, що виключають настання міжнародно-правової відповідальності.
7. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. Особливості вирішення спорів органами ООН (Рада

Безпеки, Генеральна Асамблея, Генеральний Секретар і Міжнародний Суд).

Тема 7. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності

1. Особливості міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності.
2. Міжнародно-туристичні відносини.
3. Загальна характеристика міжнародно-правових актів у сфері туризму.
4. Правовий статус та види міжнародних організацій в галузі туризму.
5. Форми міжнародного співробітництва у сфері міжнародного туризму

Завдання до теми:

1. Поняття «міжнародний туризм», «міжнародна туристична діяльність», «туризм», «турист».
2. Особливості міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності.
3. Міжнародно-туристичні відносини.
4. Загальна характеристика міжнародно-правових актів у сфері туризму.
5. Правовий статус та види міжнародних організацій в галузі туризму.
6. Всесвітня туристична організація: порядок утворення, правовий статус, напрямки діяльності.
7. Форми міжнародного співробітництва у сфері міжнародного туризму.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІДЗ:

На основі аналізу міжнародно-правових актів розкрийте місце і роль однієї з міжнародних міждержавних організацій. Роботу слід зробити у формі презентації у Power point з обов'язковим розкриттям таких питань:

1. правовий статус міжнародної організації (роль міжнародної організації у системі регулювання міжнародних відносин, повноваження міжнародної організації, функції міжнародної організації);
2. правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій (основні міжнародно-правові акти, що становлять основу діяльності такої організації);
3. структура міжнародної організації;
4. особливості діяльності міжнародної організації.

Рекомендована література

Міжнародні акти, закони та інші нормативно-правові акти:

1. Convention on Damage Caused by Foreign Aircraft to Third Parties on the Surface of 07 July 1952. URL: <https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/07/7-01/damage-foreign-aircraft.xml>
2. Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide of 9 December 1948. URL: <https://www.un.org/en/genocideprevention/genocide-convention.shtml>
3. Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States

in accordance with the Charter of the United Nations. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/202170>

4. Draft articles on the responsibility of international organizations 2011. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/draft_articles/9_11_2011.pdf

5. Framework Convention on Tourism Ethics. URL: <https://www.unwto.org/ethics-convention>

6. Global Code of Ethics for Tourism. URL: <https://www.unwto.org/global-code-of-ethics-for-tourism>

7. International Code for The Protection of Tourists. URL: <https://www.unwto.org/international-code-for-the-protection-of-tourists>

8. Manila Declaration on World Tourism. URL: <https://www.univeur.org/cuebc/downloads/PDF%20carte/65.%20Manila.PDF>

9. Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts 2001: General Assembly resolution 56/83 of 12 December 2001. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/draft_articles/9_6_2001.pdf

10. Statute of the International Court of Justice. URL: https://legal.un.org/avl/pdf/ha/sicj/icj_statute_e.pdf

11. The Vienna Convention on Civil Liability 21 May 1963 <https://www.iaea.org/topics/nuclear-liability-conventions/vienna-convention-on-civil-liability-for-nuclear-damage>

12. Vienna Convention on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations from 1986. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_2_1986.pdf

13. Американська декларація з прав і обов'язків людини. URL: <http://hrlibrary.umn.edu/oasinstr/zoas2dec.htm>

14. Африканська хартія прав людини і народів. URL: <https://www.achpr.org/legalinstruments/detail?id=49>

15. Віденська конвенція щодо права міжнародних договорів 1969 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU69K01>
16. Віденській конвенції про правонаступництво держав стосовно державної власності, державних архівів і державних боргів від 8 квітня 1978 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU83K04U>
17. Віденській конвенції про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
18. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів: 13 вересня 2007 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156#Text
19. Декларація прав людини АСЕАН. URL: <https://asean.org/asean-human-rights-declaration/>
20. Договір про Антарктику від 01.12.1959 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224#Text
21. Договір про постійний нейтралітет та експлуатацію Панамського каналу. URL: <https://regulation.gov.ua/documents/id209720>
22. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
23. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
24. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175#Text
25. Конвенція ООН з морського права 1982 року. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=0005WDC64C>
26. Конвенція ООН про статус біженців від 1951 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text
27. Конвенція про статус апатридів 1954 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text

28. Конвенція щодо забезпечення вільного користування Суецьким каналом від 29 жовтня 1888 року. URL: <http://docs.historyrussia.org/ru/nodes/136109-konventsija-otnositelno-obespecheniya-svobodnogo-plavaniya-po-suetskomu-kanalu-konstantinopol-29-oktyabrya-1888-goda>

29. Статут ООН. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf

30. Угода про збереження білих ведмедів від 15.11.1973. URL: <https://regulation.gov.ua/documents/id210062>

Допоміжна література:

1. International Law Handbook. Collection of Instruments. United Nations. 2017. URL: https://legal.un.org/avl/studymaterials/handbook/english/book_1.pdf

2. Public International Law. URL: <https://books-library.net/files/books-library.online-01062105Vp1M0.pdf>

3. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник: МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

4. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252с.

5. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.

6. Іванків І. Б. Права людства : монографія. Київ : Ваіге, 2020. 158 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/2/1/483674.pdf>

7. Фалалєєва Л. Г. Захист основоположних прав у інтеграційному правопорядку Європейського Союзу: монографія. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2020. 455 с. http://idpnan.org.ua/files/2021/falaleeva-l.g.-zahist-osnovopolojnih-prav-u-integratsiynomu-pravoporyadku-evropeyskogo-soyuzu_d_.pdf